

FOAIA DIECESANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeșului

Apare: DUMINECA

<p>Prețul Abonamentului: Pentru Austro-Ungaria pe an . . 10 coroane " " " " pe $\frac{1}{2}$ an . 5 " " " România și străinătate pe an . 14 franci " " " " " " pe $\frac{1}{2}$ an 7 " "</p>	<p>Prețul inserțiunilor: Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. tipărite de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte, 6 cor., până la 200 de cu- vinte, 8 cor., de aci în sus 10 cor.</p>	<p>Correspondențele se adresează redacțiunii „FOAIA DIECESANĂ“; ează banii de prenumerațiune și inserțiuni la ADMINISTRAȚIA Librăriei și Tipografeii diecesane în Caransebeș</p>
---	--	---

Sufletul omenesc și diversele lui facultăți

După Dr. P. Hake.

Omul ocupă primul loc între toate ființele organice ale lumii.

O cunoaștere adevărată a ființei lui e nu numai de mare interes, ci e și determinatoare cu referință la scrutarea lumii. Și pe pământ nu există ființă, carea să fie mai deosebit alcătuită ca omul.

Panteismul consideră pe om ca pe cea mai înaltă și mai perfectă ființă, omul e Dumnezeu, spiritul lui spirit dumnezeesc, viața și cugetarea lui este viața și cugetarea lui Dumnezeu. Dar aserțiunea panteismului nu poate decât numai pe un timp foarte scurt să încâtușeze duhul omului prin aceasta ademenire, căci prea curând se simte omul că nu e Dumnezeu, ci un simplu om.

În timpul mai nou se succedă în locul panteismului *materialismul*, care dejosesce pe îndumnezeitul om la animal. Și pe când panteismul zice omului: „Tu ești Dumnezeu!“, materialismul îi zice: „Tu ești asemenea unui animal, împărți totul, și originea și sfârșitul, cu el“ (Büchner).

Diferitele concepte despre existența ca ființă a omului, sunt în particular următoarele:

a) Unicul concept mai temeinic este cel *dualistic* sau *dihotomistic*, după care omul constă din două părți esențiale și diferite, adică din corp și spirit, contrare unul altuia, ear în relațiunile lor trup și suflet numite. Sufletul nu e de considerat în om numai ca un simplu principiu al cugetării și voinței, ori al vieții intelectuale, ci totodată și ca principiu al funcțiunilor sensuale și vegetale, astfel că trupul viază numai prin suflet și ori-ce simțiment și dorință, precum și ori-ce mișcare emanată din voie puzcede direct dela suflet ca principiu. Și de aceea n'ar trebui să atribuim (ca Cartésiu,

Leibnitz ș. a.) activitatea vegetativă și sensuală numai trupului, ear sufletului să-i lăsăm numai pe cea intelectuală; dar nici precum afirmă „Dualismul lui Günther“ că pre lângă spirit se mai acceptăm așa numita „psyhe“ naturală și se o considerăm de motorul activității sensuale și vegetative precum și a activității pricepute de noi.

b) Alt concept este cel *monistic*, după care omul constă numai din o substanță și așa ori materia se *dissolvă* în spirit (spiritualism), — ori spiritul în materie (materialism);

c) în fine este cel *trihotomistic*, care împarte existența omului ca ființă în trei substanțe: în spirit ca princip al cugetării și voinței, în suflet ca princip al vieții sensuale și vegetative și în trup. Trihotomismul se află la Manihei și Apolinaristi, dar și la Plato încât acesta acceptează, că omul are un suflet rațional și un altul nerațional.

Din punct de vedere al corpului, omul e superior celorlalte ființe de pe pământ, căci corpul său în comparație cu al tuturor ființelor organice e mai perfect întocmit. Ce e drept, unele animale îl întrec în mărime și putere, precum și în lungimea vieții; dar el e superior animalelor prin o cultură fină a diferitelor organe, ce lucră în chip armonic, precum și în construcția frumoasă a întregului. Mersul său drept, ochiul cel pururea privitoriu spre ceriu, dexteritatea mânilor, facultatea de a progresa tot mai mult în ocupațiunile zilnice, însușirea de a se climatisa cu jurstările obveniende, perfectă organizațiune în vorbire ca mediu de a interpreta cugetele spiritului, ăstea toate îl vădesc ca pre regele și stăpânul născut de a domina celelalte ființe reale. Partea esențială în organismul omului e creurul, care nici absolut nici relativ nu e mai mare ci e mai bogat ajustat. Și deși în ordine organică ocupă primul loc, totuș la creer nu se poate face cu siguritate o deosebire marcantă între om și animal. Dacă însă contemplăm omul din par-

tea sufletească ori a vieții spirituale, apoi cu atât mai strălucit ni se arată rezultatul final.

Omul dacă îl luăm din punct de vedere al spiritului posedă astfel de calități, cari nu se pot atribui unei vieți animalice și considerându-le deschișit trebuie și să recunoaștem, că sufletul omului e o stantă deosebită de a sufletului animalelor, ca princip al activității de viață.

În cele următoare se va lua în considerare sufletul omului după ființa sa, având în vedere puterea și activitatea sa și spre a combate materialismul și panteismul.

*

În general luat sufletul într'o ființă organică viețuitoare este puterea de viață a ei.

Determinațiunea mai de aproape a sufletului trebuie prin urmare să purceadă dela ființă și dela diversele ei forme de viață. După usul vorbirii se numește viu tot ce se mișcă, din contră mort aceea, ce nu se mișcă. Prin urmare a vieții înseamnă a se mișca, adică: din lăuntru a se mișca în afară, astfel că ceea ce mișcă și ce se mișcă sunt una și aceeași ființă, spre deosebire dela aceea mișcare, carea nu vine din lăuntru, ci din afară, ca urmare a unei izbiri externe, cum d. e. la o peatră asvêrlită în aer, a cărei mișcare nu provine dela sine, ci dela mâna aceea, care o asvêrle în sus. Corpul cu viață se mișcă de sine, și de aceea poartă în sine principiul sau puterea, din care rezultă toate mișcărilor sale. Un corp, ce se mișcă de sine, se numește corp organic, un organism; pre când aceea ce se mișcă prin vr'o înboldire din afară se numește mecanism. Astfel cea mai simplă plantă formează un organism căci crește, produce flori și fructe de sine însăși și prin propria sa putere. Și principiul de viață, ce imanent petrece în corpul organic, sau puterea de mișcare și activitate, ce viază în acesta, se numește suflet. Dar acțiunea de viață a ființelor organice ni se prezintă în trei forme esențial diverse.

a) Pre treapta cea mai de jos, în organismul plantelor se află o putere de viață vegetativă, ce se numește suflet vegetativ, care se manifestă ca o putere organizatoare, plastică, carea desvoaltă și susține corpul plantei.

Principiul de viață al plantei e nedespărțibil legat de organe, lucră prin organe și prin ale ei părți constitutive chemico-fisicale, prin puterile și legile sale și se estinde chiar numai asupra propriului organism, asupra nutririi, creșterii și transplântării acestuia; totuș este superior simplei puteri a materiei, de oarece lucrează din lăuntru în afară și se folosește de elemente materiale după scopurile și legile sale.

b) În rândul al doilea ni se prezintă activitatea de viață a ființelor organice în organismul animalic, ca simțire și mișcare arbitrară sau ca viață sensibilă, și se numește sufletul sensibil (animalic).

În animale e încă legat principiul de viață de organe, dar activitatea sa nu se estinde ca a unei plante, numai spre propriul organism, ci asupra tuturor obiectelor sensuale perceptibile. Contemplând noi toate funcțiunile de viață animalice, întâlnim îndată tot acelea acțiuni vegetale, ca și în plante, creșterea, nutrirea și înmulțirea, dar cu aceea diferență că animalul nu se nutrește ca plantele cu substanțe neorganice, ci cu unele organice, dar nu mai mult viețuitoare. Funcțiunile vegetale însă sunt esențial îndreptate spre viața animalică, stau în serviciul acesteia și de aceea condiționează un organism superior plantei, anume un astfel de organism, care se fie potrivit a mijloci o proprie acțiune de viață animalică. Aceste funcțiuni de viață animalică se reduc la: simțirea sensibilă, pofta sensibilă și mișcarea arbitrară. Simțirea sensibilă a animalului se cuprinde pro primo, în facultatea de a observa influențele externe și astfel a ajunge la o percepțiune sensibilă a obiectelor externe, cari influențează atât de mult asupra sensurilor, și pro secundo, în facultatea unor acțiuni interne, adică de a simți plăcerea, durerea, foamea, setea ș. a. Acele obiecte ce se cuprind prin percepțiunea sensibilă, ori că se nisuesce animalul a le câștiga, ori fuge de ele, după cum adică acelea corăspund sau contrazic firei lui. Poftei sensuale îi servește mișcarea arbitrară, carea pune pe animal în starea (poziția) de ași însuși aceea spre ce nisuesce. Pre când viața sensibilă se arată în organisme animalice neperfecționate numai în simțire (tactus), se manifestează deja în cele perfecționate ca un fel de imaginațiune și memorie, precum și ca o anumită facultate de combinațiune, în urma căreia se poate distinge aceea ce le este folositoriu și prietenos de ceea ce le este spre daună și dușmănesc. Mai obvin la dănsese și unele mișcări concupiscibile și irascibile, cum deoparte iubirea, invidia, resbunarea, de altă parte curagiul, teama (frica), mânia. Cu aceste funcțiuni mai superioare ale sensibilității e și încheiată viața animalică. Deci dacă nici cel mai simplu organism al plantelor nu e cugetabil fără vr'un principiu vital care se stea preste materia moartă, cu atât mai puțin vor fi acelea aparițiuni în viața animalică.

Sinesiu Bistrean

(Va urma)

Topografia satului Măidan

Dedicație P. S. S. Domnului Episcop NICOLAE POPEA

(continuare)

C) Portul

Poalele sunt largi din patru, cinci și șese foi de pânză, făcute și se leagă preste ciupag. În loc pe civitură între foi se fac chei frumoase, ear la par-

tea de mai jos ale poalelor se face ciurătura (schlingerei) ori se prinde cipcă. Preste poale la față se leagă o cotrință, ear napoi un opreg sau chițele.

Cotrințele sunt sau cumpărate și sunt de lână, somot sau mêtasă în diferite colori, sau femeile le țesă din păr de lână în diferite colori și șargate, ori de o culoare pre carea în răsboiu țesându-le sau lucrându-le cu acul se împistresc nisce figuri (imitațiuni de flori, frunze etc.) ce se zic *pui*; cotrințele sunt și din pânză albă țesută de ele.

Opregul constă dintr'un petec cu ochi țesut din *ur-zală* de bumbac, ori păr de oaie, și băteală de fir aurit sau argințit, pre carele (petec) se împistresc cu acul, cu vrîstă (Berlinerwohl) diferite imitațiuni de flori și frunze sau crengă cu flori și frunze etc. sau se țese în răsboiu împistrind cu mâna printre fire, diferite figuri; ear dacă opregul e de somot negru, vênêt, roșu etc. se împistresc pre el diferite flori cu mêtasă, cu fir de aur sau cu jani. Împrejurul opregului se pune o sîrmă (țesătură încrețită din fir) sau o partă (țesătură din mărgel). Opregul este în forma ca și cotrința pusă din dărêpt, dela încingătura în jos.

Dacă petecul ce vine împistrit e numai de jumătate de lung ca cotrința, de el se prind ciucuri lungi făcuți din fir de lână roșii și rêsuciți. Ciucurii sunt roșii, dar sunt învrîstați în trei locuri, de ambele margini cu vênêt și galbên, ear la mijloc cu alb sau verde sau rosa ori viorint. Ciucurii sunt prinși în partea de jos a petecului și sunt lungi de ajung până jos, asemenea cu poalele. Ciucurii nu sunt țesuți în răsboiu, ci doauă femei în mâni; de ambele margini a petecului sunt prinse lațuri de ciucuri scurți, asemenea tricolorați (roșu, galbên, vênêt), ear între lațuri și petec se prinde o partă sau sîrmă ca se nu se vadă civitura lor.

Preste chimeșă, opreg și cotrință se încing cu brăciri sau *brâne* late de păr de oaie țesute și foarte frumos lucrate cu diferite colori.

Și bărbații și copii se încing cu *brăciri*.

De asupra de schimburi (chimeși) se poartă următoarele haine:

1. *Peptariul* carele se numesce și prisluc, ciurtariu și clintuș e un vestmânt din lână albă sau vênêtă, sau de vênătă cu ochi albi din bumbac țesuți de femei. Peptariul e fără mâneci și pre margini în colțuri și în spate e înfrumșetăt cu flori roșii din călmăjin (postav roșu) încunjurate cu birnaș (șnior) negru sau vênêt lat și îngust.

Cei tineri au peptare albe, sau vênête cu ochi albi mai fine și mai scurte; eară cei bătrâni au numai albe și lungi și pentru închepturat sunt de multe ori până la poala chimeșii cu bumbi albi, semigloburoși. Vara numai peptariul se poartă preste chimeșă.

2. *Șubuța* carea se mai numesce *duruș* și *suman*, e o haină din lână albă cu mâneci, carea ajunge numai până la genunchi și se poartă preste peptariu. Șubuța sau durușul se îmbracă primăvara și toamna; eară earna la lucru se încinge preste ea cu brăciri ori curea.

Femeile vara poartă o haină din pânură albă, cu mâneci și scurtă carea ajunge numai până la chiciuri,

ear ~~earna din cojoc~~ adevă pe de miel și se numesce *măneccariu*; dacă haina e de postav, negru, roșu, galbên etc. este înfrumșetătă cu birnaș și pre margini cu prem, somot sau piei de măt, jdiier ori alte animale cu păr fin și pre spate e cu ori fără găitani și această haină se numesce *scurteică*; ear dacă haina e lungă până la genunchi, se zice *bundă* sau *bundric*.

Femeile și fetele vara în sêrbători mai poartă peptare și măneccare de mêtasă, cărora li se zice *vizitile* (vizicle sing. vizitlu). Hainele, ce nu aparțin portului românesc poporul le numesce *țundre* și *șpențluri*. *Țundră* se mai zice și unei femei cu purtare imorală.

3. *Șuba* sau *căbănița* este din pânură de lână albă sau vênătă și e așa de lungă, că ajunge până la glesne, ear la poale e atâta de largă că aripile ei se se poată arunca și preste umere¹⁾. Șuba e înfrumșetătă cu birnaș, căbănița e fără birnaș. La ambele haine pre spate se prinde de guler o *glugă* (un petec cuadrat) care asemenea e înfrumșetătă cu birnaș. Aceasta glugă în vremi rele legându-se capetele cu nesce ațșoare apare ca o straiță în formă triunghiulară și se pune (se trage) preste cap.

4. *Cușma* sau și *cujma* e o haină lungă cu glugă fără mâneci și se încheptură sub barbă cu o cătaramă de aramă prinsă de o curea. Gluga e făcută dintr'o lăstaviță [așa se numesce o bucată de pânză taiată de presulul din răsboiu] de straniu alb din lână cu bete [șărgi] negre sau vênête. Cujma, la tempestăți servește ca haină de scutire, ear altecând de așternut, se poartă numai în călătorii și mai ales de păstori pentru scutirea celorlalțe haine.

5. *Folariul* se poartă de bărbați femei și copii și e o haină de piele și scurtă până la brâu și fără mâneci, e din piei de miel sau ied și acopere peptul și spatele. Are cheptori și bumbi de piele și se încheptură la umêrul stâng și subsioara stângă.

Femeile mai bătrâne mai poartă un peptariu mai lung și fără mâneci și împrejur înfrumșetăt cu pele de miel laiu (negru). Dar cel al fetelor este mai scurt și înfrumșetăt cu birnaș negru sau vênêt.

6. *Cioarecii* sunt din pânură albă de lână și se strîng cu o curea pre lângă corp. Se poartă de bărbați earna. Chimeșa se poartă (de bătrâni) preste cioareci.

Liuba-lana.

(Va urma)

Instrucțiuni

pentru întrebuințarea serului antidiferic a lui Behring preparat la institutul de bacteriologie din Bucuresci.

Serum antidiferic al lui Behring preparat la Institutul de bacteriologie din Bucuresci se distribuie în doauă calități:

¹⁾ Când umblă românii nostri pre drum, arunc aripa stîngă a șubei preste umêrul stâng, așa că mâna dreaptă în carea de comun se poartă băt, sau boată se fie liberă.

Sticluta cu indicațiunea „dosa slabă“ conține 10—15 gr. de un serum slab (600 unități paralisante).

Sticluta cu indicațiunea: „dosa forte“ conține 10—15 gr. de serum mai tare, mai eficace (1000 unități paralisante).

Indicațiunile întrebuițării acestui serum sunt următoarele:

La angina difterică sau laringita crupoasă primitivă, la început în cele dintâiu zile ale începutului boalei, se injectează întreaga cantitate a serului slab și numai în cazul, când ziua următoare febra nu scade și starea generală, nu se ameliorează, repetăm injecțiunea cu aceeași dosa. Copii tratați în acest mod se vindecă mai în totdeauna; cu excepțiune copiilor mai mici de cât 2 ani, la cari efectul medicamentului este mai puțin sigur.

La angina difterică mai veche de cât 3 zile, însoțită cu fetiditate și putreficațiunea părților afectate, trebuie să injectăm dosa forte și în cazul când a doua zi febra nu scade și starea generală rămâne gravă, dosa aceasta trebuie repetată. Ear în cas dacă nu posedem serum forte facem după împrejurări o injecțiune sau două cu serum slab; asemenea vom întrebuița dosa forte la copii peste 10 ani.

În casurile mai vechi și mai grave, începem cu injecțiunea serului forte și în cas dacă a doua zi nu observăm vre-o ameliorare, injectăm din nou conținutul de 1 sau 2 sticle din dosa forte.

Injecțiunile se fac cu o seringă specială (se capătă la Collin Paris, rue de l'Ecole de Médecine 6, sau la București la fabrica de instrumente Broehm), care se poate desface și desinfecța cu apă ferbinte la 100 grade. Dar e suficient a se sterilisa siringa spălându-o cu apă fiartă, alcool și acid fenic 1%.

Locul cel mai potrivit, pentru a face injecțiunile este regiunea anterioară a coplei sau regiunea anterioară a toracelui sau abdomenului. După ce locul a fost ales pentru injecțiuni, el va fi spălat cu un tampon de vată, înmuiat într-o soluție slabă de acid fenic; injecțiunea se va face în țesutul subcutanat, aceste injecțiuni nu sunt dureroase și n'au consecințe vătămătoare.

Câte odată se observă în urma lor un eritem trecătoriu.

În același timp, când se practică injecțiunile cu serum, se recomandă și tratamentul local, acest tratament constă sub forma unui badijionaj, repetat cu substanțe desinfecțante și anume în cazul când

angina difterică, este însoțită de o fetiditate pronunțată.

În același timp cu injecțiunile se mai recomandă a se scoate porțiuni din pseudomembranele formate care puse într-o sticluta, spălată cu alcool și acid fenic 5% și apoi în apă destilată, închise ermetic și împachetate, se vor trimite la institutul de Bacteriologie din București.

Serum antidifteric nu are acțiune asupra anginelor secundare scarlatinoase sau postscarlatinoase, cari nu sunt produse de bacilul difteric.

Valoarea preventivă a serului nu e încă cu totul sigură, totuși se recomandă a se inocula și persoanele amenințate din prejurul bolnavului cu a patra parte din conținutul sticluței cu dosa slabă.

Serul antidifteric se păstrează timp de mai multe luni, punându-se într'un loc rece și întunecos.

Domnii medici în funcțiuni publice vor raporta onor. direcțiuni a serviciului sanitar, asupra casurilor tratate, notând etatea copilului, durata și forma boalei, dosa întrebuițată și rezultatul obținut.

(România medicală)

Prof. V. Babeș.

Mișcarea populațiunii române gr. or. din orașul Caransebeș în decursul a 1894

În anul 1894 au fost 82 de nașteri și anume: s'au născut 42 băieți și 40 fete, adică cu 10 mai puține ca în anul 1893. Dintre cei născuți în an. 1894, sunt 16 din pat. nelegiuit și anume 8 băieți și 8 fete. Nașterile nelegiuite sunt mai multe cu 6 ca în anul 1893. S'au născut morți în anul 1894 de toți 6 și anume 4 băieți și 2 fete adică tot atita ca și în anul 1893.

Cununii în anul 1894 s'au făcut de toate 21 adică cu 13 mai puține ca în anul 1893. Dintre căsătoriile încheiate sunt 19 între indivizi de religiunea gr. ort. ear 2 între indivizi de religiunii mestecate.

Casuri de moarte în anul 1894 au fost 82 (respectiv 88 ca în cei 6 născuți morți) și anume 42 resp. 46 bărbați și 40 resp. 42 femei adică cu 18 resp. 22 mai puține ca în anul 1893. Dintre cei 88 indivizi au fost locuitori din Caransebeș 85, ear 3 indivizi au fost din alte comune.

Comparând casurile de moarte din 1894 cu casurile de nașteri din acest an rezultă că casurile de moarte au fost cu 6 mai mult decât casurile de naștere, ear în anul 1893 au fost casurile de nas-

cere cu 18 mai puține ca casurile de moarte din acel an.

Căsătorii desfăcute prin moarte au fost în 1894 de toate 16, ear desfăcute prin sentințe 2, la olaltă 18. Prin urmare numărul căsătoriilor încheiate în acest an e cu 3 mai mare decât numărul căsătoriilor desfăcute.

Donațiuni pentru biserica gr. or. română din Caransebeș, în decursul anului 1894 făcute de către parohienii din Caransebeș.

Vrednițul credincios, Ilie Pătrău și soția lui Maria a donat un epitaf (mormântul Domnului) zugrăvit pe mătasă mohorită foarte fină și prea frumos lucrat, în valoare de 75 fl. v. a.

Sérguinciosul parohian George Stan și soția lui Paraschiva au dăruit un rând de ornate bisericesci complet în valoare de 50 fl. v. a. precum și un stihariu preoțesc de chenariu cu dantele în preț de 5 fl.

În Domnul acum reposata Ana, fosta soție a concetățanului Petru Deregătoriu, pe cale testamentară a făcut bisericei un legat de 600 de fl. v. a. și a donat tot-odată și doauă stihare preoțesci de chenariu cu dantele în preț de 10 fl.

Smerita văduvă Maria, fosta soție a reposatului Antonie Novăcescu a donat doauă măsaie albe de chenariu în valoare de 6 fl. v. a.

Inbitoarea de biserică Ancița soția parohianului George Miclăuș a donat un mäsain de pânză albă în preț de 3 fl. v. a.

Donațiunile acestea s'au publicat în biserică de către preoțimea parohială în zina de anul nou curent, cu care ocaziune în numele comunei bisericesci s'au exprimat mulămită donătorilor, ceea ce li-sé exprimă și pe această cale.

Sfaturi

Aducerea în fire a celor amețiți ori nădușiți. Pe omul amețit îl culcăm cu capul în jos și ne trudim a-i pune sângele în mișcare. Spre acest scop vesmintele, ce îl string, cari împiedecă circularea sângelui, le desfacem, și dacă nenorocirea s'a întâmplat în casă, deschidem, numai decât și uși și ferestri. Apoi îi turnăm apă rece pe față și pe piept, îi facem vânt în față cu pălăria ori alt obiect, ce ne este la îndemână. Nasul îl bizăim c'o peană și-i dăm sé amiroase oțet, fum de pene, de sdrențe sau altceva, ce are un amiros pătrunzătoriu. —

Dacă treabă nu sé face, îi punem sub drișul spatelor un vestmânt adunat ghiem, capul îl dăm înapoi, îi deschidem gura și limba i-o tragem înainte cu ajutoriul unei carpe curate și, pe când cu o mână ținem de limbă înainte și de gură ca sé rămână deschisă, cu cealaltă mână, mai bine cu dreapta, îi apăsăm cosul peptului cât sé poate mai tare, — îl apăsăm o clipă și ear îl lăsăm, — apăsăm și ear lăsăm, cercând în chipul acesta sé-i pornim resuflarea. Dacă mai e cineva, care poate sé ne dea ajutoriu, îl facem ca el sé țină de limbă și de gură, ear noi, pe când cu o mână apăsăm cosul pieptului, cu cealaltă tragem pe pânțele în sus. Dacă bolnavul începe sé resufe, îi dăm o înghițitură, doauă, de apă rece, vin vechiu, zamă căldicea de carne ori cafea. Dacă mâinile și picioarele îi sunt reci, trebuieșc frecate cu un petec de lăna ori și cu brânca goală, dacă altceva nu e, culcându-l într'un pat cald, unde îl acoperim bine și dacă e de lipsă, subsuori, pe pânțele, sub tălpi și la genunghi, punem sticle umplute cu apă caldă, ear la tălpi cărămizi încălzite.

Ca sé facem, pe cel nenorocit sé resufe, sé mai purcede și așa, că după ce l'am culcat pe spate, în chipul arătat mai sus, i-sé suflă aer în gură prin o pânză rară, pe când nasul i-sé ține astupat, ori apoi sé așează omul la capul lui și, apucându-i frumos amendoauă mâinile din sus de coate i-le ridici încet până de asupra capului, unde le ții ca 2 secunde. După aceea ear le duci îndărăt pe piept și le apeși încă de coș. Astfel le ții asemenea vr'o doauă secunde, după care le ridici din nou de asupra capului, repetând aceasta purcedere până când, ceva semne de deșteptare, ceea-ce de pe față sé cunoașce numai decât.

Dacă cineva s'a nădușit în fum, într'o fântână adâncă, într'o pivniță cu aierul dubit, — lucrul cel dintâiu este a-l scoate la aer curat apoi sé purcede precum am zis mai sus.

Cine vrea sé pătrunză într'o localitate cu aerul dubit, otrăvitoriu, are sé se lege la gură și la nas cu o cărpă muiată în oțet tare și, înainte de a pătrunde în lăuntru, sé resufe cât mai mare.

b) *Pe cel înghețat a-l aduce în fire.* Cel înghețat trebuieșc mai întâiu dus într'o casă rece (caldă la nici o întâmplare!) unde desbrăcându-l cu frumosul, ca sé nu-i frângem membrele îngetate tun, îl acoperim cu neauă, ca numai gura și nasul sé-i rămâne afară, apoi ne apucăm și-l frecăm mereu. Dacă neauă nu avem, apoi îl învăluim într'un vestmânt ud ori în apă rece îl așezăm de așa, ca numai capul sé-i rămână afară. Frecarea sé face cu un ștergar muiat în apă rece. Cercăm apoi a-l face sé resufe după cum am zis mai sus.

Numai după-ce omul dá semne de viață, după ce membrele încep a-și recăpăta însușirile celor vii, este iertat a-l duce în casă mai caldută, unde îl

culcăm sub o haină rece și numai după aceea poate să urmeze frecarea cu haine calde și încălzirea cum se cade a casei.

c) *Aducerea în fire a omului înecat.* Mai întâi de toate îl desbrăcăm și-l ștergem, ca să fie sbitică pielea lui. Nasul și gura le curățim și ștergem de glod, și numai decât îl punem pe un as-terant, fie de orice, cu fața în jos și c'o mână sub cap. Picioarele au să fie în sus. În chipul acesta apa ce i-a pătruns în plămâni se scurge. Ne apucăm apoi și-l bizăim cu ceva la nas, în gură îi ținem să amiroase ceva puternic și dacă nu merge, cercăm a-l face să-și vină în fire, după cum am amintit mai sus.

d) *Ce e de făcut în cas de otrăvire?* Dacă cineva s'a otrăvit cu arsenic are să i-se dea ceva ca să vomeze. Neavând apotecă la îndemână, cercăm cu apă caldă în care punem ca o lingură de cafea de sare prăjită pe foc, într'o tigaie. Apă de aceasta să bea eel cu pricina cât de multă. Dacă apoteca e aproape să se aducă numai decât *ipecacuanhă* sau *rădăcină de vomat*, din care-i dăm tot la 10 minute câte un gram. Ca contra otravă se recomandă *magnesia*, din care se ia 50 grame în 300 gr. de apă. Când cineva s'a otrăvit cu *cocleală* (rugină de pe vasele de aramă) se bea apă multă cu zahăr și albuș de ou amestecată. La înveninarea cu *leșie* să se bea oțet ori must de alămăie (citromă) lungită cu apă. La otrăvirea cu săruri (acid sulfuric de pucioasă), acid muriatic, acid nitric (salitră) e a se întrebuița laptele amestecat cu cretă. La cas de otrăvire cu *bureți veninoși* ori cu *plante* (buruiene), recurgem la peatra de vin pentru vomat (Brechtwein), din care topim 25 centigrame în 100 grame de apă și luăm din ea tot la 10 minute câte o lingură. *La mușcarea de șerpe* rana trebuie să suptă (buzele să nu fie crepate cumva) și unsă mereu cu spirt de salmiac (sal amoniacum).

(Isvor de bunăstare)

G. Sima

Varietăți

Mulțămire publică. Ne ținem de datorință a mulțămii și pe această cale Comitetului, care a aranjat petrecerea frumoasă din preseara de Săn-Văsii, pentru suma de 70 fl. 51 cr. destinată pe seama elevilor bolnavi dela Institutul teologic-pedagogic diecesan. — Caransebeș la 21 Ianuarie 1895 st. v. — *Diracțiunile Institutului teologic-pedagogic diecesan.*

Mulțămire publică. Biserica noastră având necesitate de chivot pre sântul prestol, prin contribuiri benevole a mai multor credincioși și din alte venite ale bisericei cu deosebire însă prin ajutorul de 50 fl. dat de societatea brașoveană munitanistică pe acțiuni, cărora le aducem și pe calea această mulțămire cea mai adâncă, s'a făcut

posibil procurarea chivotului, care este de 175 cm. înalt și lung de 160 cm. Chivotul acesta este o adevărată de-coare a sântului prestol. Structura frumoasă, apoi decorațiile exact sculptate, auritura lucie și palidă, culoarea, totul este lucrat și aranjat cu un așa gust estetic încât nu ne putem reține a nu aduce la cunoștință publică dibăcia artistică a sculptorului și a auzitorului. Aceasta cu atâta mai vârtos, că e lucrat de mâni românesce de Nestor Bosioc și fiul Iosif din Berlisce. Întru adevăr ne simțim în poziție plăcută a recomanda tuturor bisericilor noastre pe acești sculptori români demni de tot sprin-jinul. — *Ioan Vêlovan* preot.

Mulțămire publică. După cum știm în anul 1892 DI Advocat Iuliu Novac n'a cruțat nici o ostăneală sau jertfă cu prilegiul sântirei și ridicării a. cruci din turnul bisericei, scutind s. biserică de spesele avute, — este deci datorința morală a lăuda faptele purcese din nobleța inimei mai vârtos, când pe zi, ce merge, din indemn creștinesc DI advocat ne cruță s. biserică de multe spese, la cari e spusă. Așa acum la sêrbătorea cea mare a Botezului Domnului, ne surprinse cu un tavă și două pocale mici din argint, lucrate după cel mai fin gust estetic. Aceste pocale ne servesc pentru întocmirea s. taine a cuminecătorei păstrându-se în ele apă și vin, din care causă și poartă literele turnate A și V. Pre lângă acestea a mai lăsat potirul cel vechiu să se aurească venind astfel bun pentru a servi s. biserică încă mulți ani. Deci și pre aceasta cale pentru aceste daruri mari-moase, primească di advocat călduroase mulțămiri. — Pentru comitet: *Ioan Brânzeiu*, capelan și not. al comit. parohial.

Necrolog. Cu adâncă durere facem cunoscut, că scumpul nostru sot, respective tată și frate *Ioan Oprea*, învătătoriu gr. or. român în Ezeriș, comisariu școlariu, asesor consistorial etc. după un morb greu în etate de 56 ani, împărțit fiind cu santele taine, a reposat în Domnul în 26 Ianuarie la 2 oare din noapte. În mormântarea a fost Luni în 28 Ianuarie st. n. a. c. la 10 oare a. m. — Ezeriș, în 26 Ianuarie st. n. 1895. — *Eva Oprea*, ca soție. — *Nicolae Oprea*, ca frate. — *Dr. Aurel Oprea*, ca fiu.

Particularitățile câtorva persoane celebre. Regina Elisaveta a Franței, la moartea sa, a lăsat 3000 de rochii de diferite stoffe și colori. Mult timp înainte de a muri, ea nu putea să sufere vederea nici a unei oglinzi, de teamă de a vedea urmele supărătoare ce timpul lasă pe figuri. Marele filosof Descartes avea o atențiune particulară pentru perucile sale de care avea patru în rezervă totdeauna. Mozart, al cărui păr blond era prea frumos, îl purta pe spate, lung și desfăcut, înodat cu panglică colbrată. Napoleon I era vanitos de micșorimea piciorului său. Dacă trebuie să credem pe Samuel Johnson Pope ajunsese să-și facă o așa de mare opinie despre el însuși, încât se privia ca unul din stâlpii lumii. Rafael era gelos de gloria și talentul lui Mihel Angelo. Kotzebue era atât de vanitos și invidios, încât nu putea suferi lângă dânsul pe nici un om celebru, să fi

fost chiar reprezentat prin o statuă sau tablou. Vieța lui Lord Byron n'a fost decât un șir de modele de egoism dela început până la sfârșit. Era vanitos de geniul său, de misantropia sa și și chiar de vicurile sale și în particular era mândru de ținuta sa la călărit și frumseța mâinilor sale. Lui Tyho-Brahe îi plăcea să coloreze sticle de ochelari. Lui Goethe îi plăceau porumbeii și ura câinii. Olivier Cromwell, lăsând câte odată la o parte gravitatea sa ordinară, se juca de-a baba oarba cu ficele și slugile sale.

Bibliografie. *Romania medicală* apare de două ori pe lună în limba română și odată la două luni în cea franceză. Comitetul de redacțiune: *Dr. Babeș V.*, profesor la Facultatea de medicină, directorul institutului de patologie și de bacteriologie din București, membru al Academiei române și membru corespondent al Academiei de medicină din Paris. — *Dr. Kalenderu N.*, profesor de clinică internă la Facultatea de medicină din București, membru corespondent al Academiei române și al Academiei de medicină din Paris. — *Dr. Manolescu N.*, profesor de oftalmologie la Facultatea de medicină din București. — *Dr. Nanu*, medic primar al spitalelor civile. — *Dr. Thomescu N.*, profesor suplinitoriu la Facultatea de medicină din București. Anul al III, Nr. 1 cuprinde: Către cetitorii noștri de *Redacțiune*; Miocardita acută (lecțiune făcută la 30 Oct. 1894), de *Prof. G. Stoicescu*; Turburările de sensibilitate, studiu semeiologic, de *Dr. Alex. Athanasiu*; Amiotrofia tipul Charcot-Marie, de *H. Meige*; Cestiunea holerei la a XIX adunare a Societății germane de sănătate publică din Magdeburg, de *Kerschensteiner, Gaffky* și *Prof. Koch*; Indicațiunile tratamentului chirurgical, al litiazei biliare, de *Dr. R. Gersuny*; Tratamentul difteriei cu antitoxine preparate fără intermediarul unui organism animal, de *Smirnow*; Cercetări experimentale asupra elementelor active ale conținutului intestinal în producerea peritonitei prin perforație de *Silberschmidt*; Bacilul ciumei orientale, de *Yersin*; Bibliografie. Notițe. Instrucțiuni pentru întrebuițarea serului antidifteric lui Behring, de *V. Babeș*. Redacția și administrația: *Institutul de Bacteriologie* București. Prețul abonamentului 7 fl. pe an.

Societatea academică „Junimea” aranjază un *Bal* Joi la 26 Ianuarie (7 Februarie) 1895 în sala soc. filarmonice.

Posta Redacțiunii.

Dnui B. Nu se poate publica.

Concurs

Conform ordinațiunii consistoriale dtdo 21 Octombrie 1894 Nrul 2812 Șc., se scrie concurs pentru ocuparea postului învățătoresc la școala profesională gr. or. rom. în Șoșdea, protopresbiteratul Buziașului, cu termen de recurgere de 30 de zile dela prima publicare în Foaia diecesană.

Emolumentele sunt:

1. În bani gata 342 fl. v. a.
2. 4¹/₂ jugere de pământ livadă.
3. Cortel liber cu grădină intravilană.

4. Paușal pentru scripturistică 8 fl.
5. Paușal pentru conferințele învățătoresci 10 fl.
6. Dela înmormântări unde va participa 50 cr.
7. Cărătura pentru 16 metri de lemne.
8. Trăsură gratuită, când învățătorul călătorește în afaceri oficioase.

Pentru încălzirea șalei de învățământ grijește comuna bisericească.

Doritorii de a ocupa acest post învățătoresc, au să și înainteze petițiile cu documentele prescise, adresate comitetului parohial, oficiului protopresbiteral al tractului Buziaș în Ghilad, posta ultimă Csákova, și se vor prezenta în vre-o Duminică sau sârbătoare în s. biserică, dar nu în ziua alegerii.

Din ședința comitetului parohial, ținută în Șoșdea în 10 Ianuarie 1895.

[3] 1—3

Comitetul parohial.

În conțelegere cu adm. protopresbiteral tractual.

P. 7.

Tipografia și librăria diecesană din Caransebeș a deschis în Logoj în așa numitul bazar de lângă biserica gr. or.

o filială a stabilimentelor sale

cu un mare deposit de cărți bisericești și școlare, de rugăciune și ilustrate, cărți pentru tinerime de clasici, de literatură pentru daruri în limba română, germană și magiară, icoane sante și lumesci în cromografie, în cadru și fără cadru, ornate preoțesci și requisite bis. Hârtie albă, de concept și de epistoale, cuverte și registre comerciale, articlii de școală și de cancelărie, tipărituri pentru oficiolatele bisericești, școlare și politice în limba română, germană și magiară.

Comande de cărți din toate ramurile literaturii române și străine și de musicalii etc. se execută prompt cu prețurile originale.

Onoratele oficii parohiale comunale și notariale și p. t. public sunt rugate a ne onora cu prețurile comande.

Logoj, în 20 Ianuarie 1895.

Cu toată stima

Filiala tipogr. și libr. diec.
în Logoj.

**În Tipografia și Librăria diecesană
au apărut și se află de vindut următoarele cărți:**

Dr. Petru Barbu: Catechismul religiei ortodoxe-răsăritene pentru școlile populare. 1893. Carte aprobată de Ven. Consistorii din Arad și Caransebeș. Prețul 20. cr.

— **Istoria biblică** pentru școlile medii. Prețul 30 cr.

Traian Barzu: Instrucțiune practică despre purtarea socoților și administrarea averilor bisericesti. 1891. Prețul 1 fl.

Ioan Bartolomeiu: Schițe istorice și culturale despre teritoriul fostului regiment ces. reg. grăniceresc Nr. 13. român bănățan din cei 6 ani din urmă ai existenței lui 1866—1872. Prețul 40 cr.

Patriciu Dragalină: Geografie pentru institutele pedagogice și școlile secundare (după H. Guthe-Waguel). Tomul I. *Geografia fizică și descrierea continentelor Australia, America, Africa și Asia*. 1892. Prețul 1 fl.

Dr. E. Elefterescu: Igiena populară. 1892. Prețul 45 cr.

Enea Hodoș: Manual de Istoria literaturii române. 1893. Prețul 2 coroane, 50 de bani.

— **Ântăia carte de scriere și citire**. Ediția I. 1894. Prețul 50 de bani (25 cr.)

— **Poezii populare din Bănat, I**. 1892. Prețul 2 coroane 60 de bani.

— **Cântece cătănești**, reproducere din „Poezii populare din Bănat”. Prețul 8 cr.

Dr. Leo Mureșan: Igiena română 1892. Prețul 1 fl.

Vasile Măndreanu: Elemente din Gramatica română în școlile primare urbane și rurale *aplicată la bucăți de citire*. Manual pentru elevii din clasa a II și a III primară. Partea I. Edițiunea a cincea. Carte autorizată de Minist. cultelor și al instrucțiunii publice și Consistoriul diecesan. 1892. Prețul (în loc de 40) 30 cr.

Dr. Iuliu Olariu: Introducere în cărțile Testamentului V. și N. Prețul 2 fl. 50 cr.

— **Scrierile Părinților apostolești traduse**. 1892. Prețul 75 cr.

— **Evangeliiile după Mateiu, Marcu și Luca**, comentate. Prețul 2 fl. 80 cr.

Ochtoichul cel mic sau cele opt glasuri (cu litere străbune) 1892. Prețul 75 cr.

B. Szörényi: Geografia comitatului Caraș-Severin, pentru clasa III. a școlilor populare. Edițiunea II. 1892. Prețul 36 cr.

— **Manual de geografie** pentru elevii din școlile populare compus pe baza planului ministeriului cultelor și instrucțiunii publice. 1894. Prețul 35 cr.

Ioan Velovan: Istoria biblică a testamentului vechiu și nou pentru tinerimea dreptmăritoare-resăriteană din școlile populare române. (Școlarii din despărțământul (anul) II) 1893. Prețul 8 cr.

— **Istoria biblică a testamentului vechiu** pentru tinerimea dreptmăritoare resăriteană. (Școlarii din despărțământul (anul) III). 1893. Prețul 15 cr.

— **Istoria biblică a testamentului nou** pentru tinerimea dreptmăritoare-răsăriteană. (Școlarii din despărțământul (anul) IV). 1893. Prețul 20 cr.